

 HEDEMORA KOMMUN	STYRDOKUMENT		Sida 1(6)	
	Skapad av: Oksana Lukina, utredare och Ann-Christine Östlund Bäckehag, kommunjurist vid kommunstyrelseförvaltningen		Datum 2023-02-12	Diarienummer: KS057-23 003
			Giltighet fr o m: 2023-05-23	Senast reviderad: 2018-09-25, § 91
Godkänt/antaget av: Kommunfullmäktige, 2023-05-23, § 135				
Dokumentansvarig: HR - chef				

Policy mot korruption och otillåten påverkan

Dok. Kategori:	Policy
Stadie:	Beslutad
Gallring:	Bevaras
Kort beskrivning:	Denna policy anger principer som ska tjäna som vägledning i Hedemora kommuns arbete mot korruption och otillbörlig påverkan.

Globala målen – Agenda 2030

Mål 16 i Agenda 2030 handlar om Fredliga och inkluderande samhällen. Fredliga samhällen och frihet från våld utgör både ett mål och ett medel för hållbar utveckling. En väl fungerande statsförvaltning med ansvarsfulla institutioner, transparens och rättsstatens principer har alla ett fundamentalt egenvärde. De utgör grund för god samhällsstyrning inklusive korruptionsbekämpning och är viktiga drivkrafter för utveckling. Alla människor är lika inför lagen och ska ha lika tillgång till rättvisa samt ska ha möjlighet att utöva inflytande och ansvarsutkrävande över beslutsfattare. God samhällsstyrning och rättsstatens principer är grundläggande mål och medel för utveckling. Begreppen demokrati och de mänskliga rättigheterna återfinns inte uttryckligen under mål 16. Dessa begrepp förekommer dock tydligt i den politiska deklARATIONEN i 2030-agendan.

Delmål i mål 16

16.5 Väsentligt minska alla former av korruption och mutor.

Policy mot korruption och otillåten påverkan

Denna policy ersätter tidigare beslutat styrdokument Policy mot mutor, daterad 2018-08-13, antagen av kommunfullmäktige den 25 september 2018, § 91, dnr KS366-18 003.

Denna policy gäller för hela kommunkoncernen (nämnder, styrelse och helägda kommunala bolag). När Hedemora kommun alt. kommunen nämns i denna riktlinje menas hela kommunkoncernen.

Inledning och bakgrund

Demokratins fundament bygger på grundstenarna folkvilja, rättsstatsprincipen och respekten för grundläggande rättigheter. Rättsstatsprincipen är fastställd i artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), som ett av EU-medlemsstaternas gemensamma värden. I en rättsstat utövas all offentlig makt alltid inom de ramar som anges i lagstiftningen, i enlighet med de värden som demokrati och grundläggande rättigheter samt under överinseende av oberoende och opartiska domstolar. Att stärka rättsstatsprincipen och främja mänskliga rättigheter är nyckeln till fredliga, inkluderande och hållbara samhällen enligt FN:s hållbarhetsmål Agenda 2030, mål 16.

Inkluderande, ansvarsfulla och rättvisa institutioner är grunden för en god samhällsstyrning fri från konflikter, korruption och våld. Alla människor är lika inför lagen och ska ha lika tillgång till rättvisa och möjligheter att utöva inflytande och ansvarsutkrävande över beslutsfattare. En rättsstat definieras som ett system av regler, institutioner och rättsprinciper som hindrar en godtycklig maktutövning. Former för maktutövning: normbunden, förutsägbar saklig, opartisk och bygger på ett antal principer – allas likhet inför lagen, förbud mot retroaktiv lagstiftning/retroaktiva beslut och lagbunden myndighetsutövning.

Att arbeta i offentlig tjänst är att ytterst verka i medborgarnas tjänst, i en verksamhet betald av dem och under grundlagens bestämmelser om opartiskhet och likabehandling.

Ord i vardagen som kan vara förknippade med korruption inom offentlig förvaltning.

Definitioner

<p>Korruption</p>	<p>Begreppet korruption finns inte i svensk lag. Det finns olika definitioner i Sverige och internationellt. Hedemora kommun följer en bred definition av begreppet korruption enligt nedan.</p> <p>Statskontoret och Riksrevisionen: Korruption är att utnyttja en offentlig ställning för att uppnå otillbörlig vinning för en själv eller andra. Korruption kan vara olagliga handlingar, men också olämpligt agerande.</p> <p>SKR: Otillbörlig utnyttjande av den offentliga positionen för att uppnå privata fördelar; en otillbörlig sammanblandning mellan det offentliga uppdraget och privata intressen.</p> <p>Korruption omfattar en bred uppsättning av oönskade beteenden och förseelser. Begreppet omfattar alltifrån sådant som uppfattas som olämpligt (oetiskt, strider mot krav på objektivitet och liknande principer i regeringsformen, förvaltningslagen och lagen om offentlig anställning) till sådant som är olagligt. Exempel på korruption: vänskapskorruption (korruption utan krav på ersättning eller motprestation), jäv, kriminaliserande handlingar t ex mutbrott (muta – gynnandet sker mot ersättning), trolöshet mot huvudman, bedrägeri, svindleri, stöld och andra tillgreppsbrott samt i vissa fall tjänstefel.</p>
<p>Oegentligheter</p>	<p>Oegentligheter är ett nära besläktat begrepp som delvis överlappar korruptionsbegreppet. Oegentligheter är oönskade beteenden eller handlingssätt hos förtroendevalda, anställda och uppdragstagare som har konsekvenser för verksamheten eller verksamhetens anseende.</p>
<p>Otillbörlig</p>	<p>En fördel som uppstår på osaklig grund.</p>
<p>Otillåten påverkan/ otillbörlig påverkan</p>	<p>Samlingsbegrepp för olika typer av påtryckningar som offentliganställda och förtroendevalda riskerar att utsättas för och som inkluderar olika typer av trakasserier, hot, våld och korruption. Det handlar om att personer försöker påverka och skaffa sig kontroll över den offentlige funktionären och dennes uppdrag eller tjänsteutövning. En händelse betecknas som otillåten påverkan om den drabbade uppfattar att syftet var att påverka tjänsteutövningen/uppdraget.</p> <p>Otillåten påverkan kan innebära brottsliga handlingar men också handlingar som inte är brott i juridisk mening.</p> <p>Otillåten påverkan kan ta sig olika uttryck:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trakasserier – grova förolämpningar, obehagliga mail, sms eller samtal, skuldbeläggning, olovlig filmning och fotografering, olovliga anspelningar • Hot – hot om våld, dödshot, hot mot anhöriga eller utpressning • Våld – knuff eller liknande, sparkar eller slag • Korruption – otillbörliga erbjudanden eller otillbörliga relationer <p>Otillåten påverkan innebär ett säkerhetsproblem i verksamheten och ett demokratiproblem för samhället.</p> <p>Gränsen mellan en ”tillåten/tillbörlig” och en ”otillåten/otillbörlig” förmån är flytande och kan växla från tid till annan liksom mellan olika verksamhetsområden.</p> <p>Den som är offentliganställd bör betrakta varje förmån som otillåten om den kan misstänkas påverka tjänsteutövningen.</p>

Policyns omfattning och avgränsning

Denna policy behandlar Hedemora kommuns arbete mot korruption och otillåten påverkan. Den behandlar inte företeelser som av andra perspektiv än utifrån korruption och otillåten påverkan kan betraktas som oetiska och olämpliga utifrån att man som förtroendevald, anställd eller uppdragstagare verkar i en offentlig verksamhet, som betalas helt- eller delvis av skattemedel.

Ansvar och principer som gäller för förtroendevalda, anställda och uppdragstagare i Hedemora kommun

Demokrati, rättssäkerhet och effektivitet är grundläggande värden för all offentlig verksamhet. Tilltron och förtroendet till Hedemora kommuns nämnder och bolag bygger på att medborgarna uppfattar dessa som opartiska, sakliga och att verksamheterna bedrivs under lagarna och andra regelverk som styr dessa. Korruption, andra former av maktmissbruk som inte är brottsliga, andra oegentligheter och otillåten påverkan ger inte bara ekonomiska-och mänskliga konsekvenser utan påverkar legitimiteten för det politiska systemet, synen på förtroendevalda och tjänstepersoner samt kommunens varumärke. Hedemora kommun har därför nolltolerans mot korruption och otillåten påverkan.

Hedemora kommun har anslutit sig till att arbeta enligt Agenda 2030. Som ett led i detta arbete har man som förtroendevald, anställd och uppdragstagare i Hedemora kommun ett särskilt ansvar för att bekämpa alla former korruption och otillåten påverkan och upprätthålla kraven på saklighet och opartiskhet.

Det är därför viktigt att det finns en medvetenhet bland förtroendevalda, anställda och uppdragstagare inom kommunen om såväl regelverk som risker, kunskap om att känna igen varningssignalerna och veta vad man ska göra om man misstänker eller upptäcker korrupta händelser och handlingar som handlar om otillåten påverkan.

Det är viktigt att man som förtroendevald, anställd och uppdragstagare handlar med gott omdöme och ansvar i sitt uppdrag alternativt i sin yrkesutövning.

Hedemora kommunkoncerns gemensamma värdegrund KRAM beskriver hur förtroendevalda, anställda och uppdragstagare ska förhålla sig till det gemensamma uppdraget: Kundfokus, Respekt, Ansvar och Mod.

Som förtroendevald, anställd och uppdragstagare i Hedemora kommunkoncern representerar man demokratis grundläggande värderingar och arbetar med **Kunderna i fokus**. Man arbetar på medborgarnas uppdrag, **bemöter alla i sin omgivning med Respekt** och arbetar för mänskliga rättigheter och efterlevnad av rättsstatsprincipen. Det innebär att man tar **Ansvar för att upprätthålla en god samhällsstyrning** fri från korruption och otillåten påverkan och visar **Mod genom att i sitt arbete tar eget ansvar och agerar för att motverka och bekämpa dessa fenomen**. Alla människor är lika inför lagen och ska ha lika tillgång till rättvisa och möjligheter att utöva inflytande och ansvarsutkrävande över beslutsfattande.

Implementering i verksamheterna

Hedemora kommuns olika verksamheter skall bedriva ett aktivt arbete mot korruption och otillåten påverkan, vilket bl a innebär att arbeta förebyggande, implementera och upprätthålla riskbaserade och adekvata styr- och kontrollprocesser för att hantera risker för korruption och otillåten påverkan samt ha system för incidenthantering. En antikorrptionskultur ska genomsyra alla verksamheter.

Styrdokument om korruption och otillåten påverkan ska vara kända för alla anställda, uppdragstagare och förtroendevalda.

Förtroendevald, anställd och uppdragstagare i Hedemora kommun ska:

- aktivt delta i verksamhetens arbete mot korruption och otillåten påverkan,
- handla på ett sådant sätt att man inte kan misstänkas för att påverkas av ovidkommande intressen, annans önskemål eller hänsyn i sitt arbete. Man har ett ansvar att uppträda på sådant sätt att det bidrar till att upprätthålla allmänhetens förtroende,
- inte låta egenintressen, jäv eller andra företeelser riskera att påverka sin objektivitet och opartiskhet,
- i alla sammanhang iaktta ett sådant förhållningssätt att risken för korruption eller otillbörlig påverkan elimineras.